

7/15256

Egemen BAĞIŞ
T.C. Devlet Bakanı ve Başmüzakereci
Minister for EU Affairs and Chief Negotiator

Mustafa Kemal Mahallesi 6. Cadde No:4
06800 Bilkent, Ankara - Türkiye
Phone : +90 312 218 1394
Fax : +90 312 218 1396

Sayı : B.02.1.ABG.0.20.04.00/2438

13./09/2010

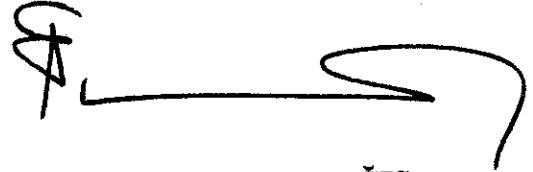
Konu : Soru Önergesi (7/15256)

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
GENEL SEKRETERLİĞİNE**

İlgi : 7/15256 sayılı yazılı soru önergesi.

İzmir Milletvekili Sayın Şenol BAL tarafından Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Sayın Egemen BAĞIŞ'a yöneltilen 7/15256 sayılı Yazılı Soru Önergesine cevap metni ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Egemen BAĞIŞ
Devlet Bakanı ve Başmüzakereci

Eki: 1(3 sayfa)

Tarafımca cevaplanmak üzere, İzmir Milletvekili Sayın Şenol BAL tarafından verilen 7/15256 sayılı yazılı soru önergesinde sorulan sorularla ilgili olarak;

Küresel yoksulluk ve istikrarsızlıktan kaynaklanan artan göç olgusu, içinde bulunduğumuz çağın dikkat çekici özelliklerinden biridir. Küresel düzeyde karşı karşıya bulunulan yasadışı göç sorunu endişe veren ve ülkelerin güvenliğini tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Bulunduğu coğrafyada, dünyanın istikrarsız bölgeleriyle sınırdaş ve aynı zamanda Avrupa Birliğine komşu olan ülkemiz, önemli ölçüde yasadışı göçe maruz kalmaktadır. Doğusunda yer alan ekonomik ve siyasi açıdan istikrarsız ülkelerin vatandaşları ülkemizi Batı ülkelerine geçişte transit güzergâh olarak kullanmaktadırlar.

Yasadışı göç sorunu büyük ve uluslararası mahiyette olup, çözümü ülkemizin veya tek başına herhangi bir ülkenin olanaklarının ötesinde olmakla uluslararası dayanışma gerektirmektedir.

Yasadışı yollardan başka ülkelere geçmiş kişilerin vatandaşı oldukları veya geldikleri ülkelere hukuki zeminde, düzenli, hızlı, güvenli ve insan onuruna yaraşır şekilde geri gönderilmelerini hedefleyen geri kabul anlaşmaları, yasadışı göç üzerinde caydırıcı rol oynamaktadır. Geri kabul anlaşmaları, ülkeleri yasadışı göçe karşı önlem almaya teşvik eden etkin bir araçtır.

Ülkemiz, bir yandan yasadışı göç ve buna bağlı insan ticaretiyle mücadelesini kararlılıkla sürdürürken, diğer yandan komşuları ve özellikle kaynak ülkelerle geri kabul anlaşmaları imzalamak üzere girişimlerine devam etmektedir. Diğer taraftan, sınır güvenliğiyle ilgili yasal ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, bu bağlamda Avrupa Birliği mevzuatına uygun olarak entegre sınır yönetimi uygulamalarının geliştirilmesi yoluyla sınırlarımızdan geçen yasadışı göçmen sayısının azaltılması yasadışı göçün ülkemiz üzerinde doğurduğu külfetin hafifletilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Avrupa Birliği üyelik sürecimizde, Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan Katılım Ortaklığı Belgesi ve İlerleme Raporu çerçevesinde kabul edilen 24 Temmuz 2003 tarihli Ulusal Programımızda, yasadışı göçe kaynak teşkil eden Doğu komşularımızdan başlayarak, komşumuz olan Batı ülkeleriyle geri kabul protokollerini orta vadede yapacağımız belirtilmiştir. Ülkemiz, yasa dışı göç bağlamında, kabul, geri kabul ve sınır dışı etme gibi uygulamalara katılım öncesi dönemde Avrupa Birliği mevzuatından benimsenmesi gerekenleri, orta vadede yürürlüğe koymayı öngörmektedir. Vatandaşlarımızın, ülkemizden yasadışı transit geçen kişilerin ve ülkemizde yakalanan yabancı ülke vatandaşlarının geri kabulü hususlarını düzenleyen anlaşmaların, komşu ve kaynak ülkelerle müzakeresi sürdürülmektedir.

Yasadışı göçmenlerin iadeleri amacıyla, başta Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkelerle üçüncü ülkeler arasında geri kabul anlaşmaları imzalanması giderek yaygınlaşan bir uygulamadır. Bu çerçevede, Avrupa Birliğinin 2003 yılında yaptığı öneri çerçevesinde 2005-2006 yıllarında müzakere edilen ve 2010'da müzakerelerine yeniden başlanan Geri Kabul Anlaşmasının metni üzerinde yedinci müzakere sonrası 17 Mayıs 2010'da mutabakata varılmıştır. Uygulanabilir ve dengeli olduğu değerlendirilen metinde külfet paylaşımını düzenleyen maddeler endişe ve beklentilerimize hitap edecek yönde ve külfet paylaşımında öncelikler ile gereksinimleri Avrupa Birliğiyle birlikte belirleyeceğimiz şekilde sonuçlandırılmıştır.

İmzalanıp yürürlüğe girdiği takdirde, Geri Kabul Anlaşmasının üçüncü ülke vatandaşları ve vatansız şahısların geri kabulüne ilişkin hükümleri Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihinden üç sene sonra geçerli hale gelecektir. Ayrıca, geri kabul talebi yapılacak üçüncü ülke uyruklular ve vatansız şahısların bulundukları ülkeye yasadışı göçmen olarak girdikleri tarihin, geri kabul talebi yapılan tarihe kıyasla beş seneden önce olmaması şartı aranacaktır.

Diğer taraftan, bir aday ülke olarak tüm vatandaşlarımıza AB ülkelerine vizesiz seyahat imkânının tanınmasına yönelik Komisyon ve üye devletler nezdinde girişimlerimiz devam etmektedir. Türkiye ile AB arasındaki en üst düzey siyasi platform olan geçen yılki Troyka toplantısında vizelerin kaldırılması yönündeki talebimiz muhataplarımıza iletilmiş bulunmaktadır. Bu, doğrudan vizelerin serbestleştirilmesi hususunun en üst düzeyde ilk kez gündeme getirilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Bu arada, Geri Kabul Anlaşması müzakerelerinin yeniden başlanmasıyla birlikte, Sayın Dışişleri Bakanımız ile Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Sayın Bağış tarafından vatandaşlarımıza vize muafiyeti tanınmasına giden yolun açılması için Komisyon yetkilileriyle temaslara başlanmıştır. Üst düzey temaslarda, Avrupa Birliğinin Balkanlar ve Kafkaslarda vizelerin kaldırılması yönünde adımlar atarken, üyelik sürecinde olan ülkemizle vize konusunda henüz ilerleme sağlamadığı, vizelerin kaldırılması konusunda Avrupa Birliği tarafında açık bir perspektif ve siyasi irade görmek istediğimiz belirtilmiş ve Avrupa Birliği üyeliği yolunda müzakereci ülke pozisyonumuzla ve Avrupa Birliğinin Ankara Anlaşması, Katma Protokol ve Gümrük Birliğinden kaynaklanan hukuki taahhütleri göz önüne alınarak vatandaşlarımız için nihai hedefi vize serbestisi olan bir sürecin başlatılmasına yönelik bir karar beklediğimiz ifade edilmiştir.

Bu yöndeki teknik hazırlıklar çerçevesinde AB'nin vizesiz seyahat bakımından diğer ülkeler için öngördüğü bazı hususların gerçekleştirilmesinde önemli mesafeler kaydedilmiştir. Bu bakımdan özellikle biyometrik pasaportların vatandaşlarımıza dağıtılmasına 1 Haziran 2010 tarihi itibarıyla başlanmış; entegre sınır yönetimi sisteminin kurulmasına yönelik teknik hazırlıklarda önemli bir aşamaya ulaşılmış; yukarıda da belirtildiği üzere AB ile Geri Kabul Anlaşması müzakereleri de sonuçlandırılmıştır. Bu çerçevede, Avrupa Komisyonu yetkilileri ile ilgili kamu kurumlarının yetkililerinin katılımıyla vizelerin serbestleştirilmesi sürecindeki çalışmaların ele alındığı bir toplantı da gerçekleştirilmiştir.

Geri Kabul Anlaşması müzakerelerinin sonuçlandırılmasının ardından sürdürülen temaslarda, Geri Kabul Anlaşmasının imzalanmasının, Komisyonun vatandaşlarımıza yönelik vize serbestisine giden süreçle ilişkin Konseyden alacağı yetkiyle eş zamanlı olarak yürütülmesi hususu tarafımızdan özellikle vurgulanmaktadır.

Nitekim 13 Temmuz 2010'da İstanbul'da gerçekleştirilen Türkiye-AB Siyasi Diyalog Toplasında, Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Sayın Egemen Bağış, Avrupa Birliği Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Ashton'a vize muafiyetinin kamuoyumuz nezdinde büyük önem arzettiğini, zira vizeye ilişkin hususların vatandaşlarımızın günlük hayatlarını doğrudan ilgilendirdiğini, bu alanda Avrupa Birliğinden gelecek olumlu mesajların Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne daha da yaklaştığını ifade edeceğini, Avrupa Birliğinin bazı Balkan ülkelerine vize muafiyeti uygularken, üyelik müzakereleri sürdüren ülkemize vize konusunda aynı tavrı sergilememesi nedeniyle vatandaşlarımızın açıkça düş kırıklığına uğradığını belirtmiştir.

Diğer taraftan, Avrupa Birliği İçişleri Komiseri Malmström vize konusunda ülkemiz için somut adımlar atılması hususunda kararlı bir tavır sergilemektedir. Adıgeçen, geçtiğimiz Haziran'da yapılan Avrupa Birliği İçişleri Konseyi toplantısında, Geri Kabul Anlaşmasının akdedilmesiyle eşzamanlı olarak ülkemizle vize diyaloguna başlanması için Konsey kararı alınmasına ilişkin sunuş yapmıştır. Komiser Malmström'ün, ülkemize Ekim 2010'da yapması beklenen ziyaretinde vize konusunun ağırlıklı olarak ele alınması öngörülmektedir.

Bunun yanı sıra, Türkiye-AB ortaklık ilişkisinden kaynaklanan haklarımızın korunması konusunda da Hükümet olarak girişimlerimiz devam etmektedir. Buna yönelik olarak, Avrupa Birliği Adalet Divanı tarafından 19 Şubat 2009 tarihinde karara bağlanan Soysal davası ile belli kategorilere dâhil Türk vatandaşlarına belli üye devletlere girişte vize uygulamasının hukuka aykırılığı tespit edilmiştir. Başta Dışişleri Bakanlığımız ve Avrupa Birliği Genel Sekreterliği olmak üzere tüm ilgili kamu kurum ve kuruluşlarımız görev ve yetki alanları çerçevesinde bu kararın gerektiği gibi uygulanmasına ve kapsam dâhilindeki vatandaşlarımızın AB üyesi ülkelere vizesiz seyahatine yönelik girişimlerini her türlü siyasi ve diplomatik platformda devam ettirmektedir. Bu doğrultudaki girişimlerimizin bir sonucu olarak ilgili yargı kararının uygulanmasına yönelik Rehber İlkeler, Avrupa Komisyonu tarafından geliştirilerek Ekim 2009'da yayımlanmış ve üye ülkelere uygulanmak üzere gönderilmiştir. Uygulamada yaşanan sıkıntıları da yakından takip etmekteyiz.